

Murat: Mehmet Abi Sur'a nasıl geldiğinizle başlayalım.

Mehmet: Abi Sur'da bak... Sene 90'da. Sene 90'da biz köye geldik. Köyden geldik. Köyümüz yine devlet.. devlet baskın yaptı yine. Evimiz, mülkümüz, malımız, hayvanlarımızı telef etti. Dedi 'ya korucu olacaksınız, ya korucu olacaksınız ya köyden çıkacaksınız!' Biz de dedik korucu olmayacak, olmuyoruz. Biz neyle, biz Kürdüz. Korucu-morucu olmuyoruz. O zaman, abi... Şiddet.. şiddet.. şiddet... Bizi, bizi... Dedi valla sizi falakaya aldık. Bilmem ne yapalım, bilmem ne. En son biz göç ettik. Geldik Sur'a, Diyarbakır'a.

Murat: Nerden geldiniz Abi?

Mehmet: Mardin'den.

Murat: Mardin'den?

Mehmet: Mardin'den Diyarbakır'a geldik. Diyarbakır'da da yine o aynı sürdü, o, o şey..

Murat: Çok temel şeyler, konuştuk biz önce. Tam... Çok temel şeyler... ki konu dağılsın.

01:12 İngilizce konuşuluyor

01.50

Erkek Görüşmeci: Evet, ret ettiğinizde?

Mehmet: Ha, ret ettikten sonra dedi, köyünüzü terk edin. Biz zorunda kaldık. Biz göç etmek zorunda kaldık. Biz göç ettik. Geldik buraya. Mardin'den Diyarbakır'a geldik. Sur'a geldik abi. Sur'a geldik çalıştık, sağ sola yaptık. Bu evi aldık, Sur'da Alipaşa'da bi ev aldık. E, ev aldıktan sonra dedi, yıkım buraya girecek. Yıkım, yıkım, yıkım, yıkım... En son geldiği nokta, dedi kamulaşmış.

Murat: Ne zaman? Sene kaçtı bu olduğunda?

Mehmet: Sene....

Murat: İlk yıkım, 2009'da mı? İlk yıkım kararı.

Mehmet: Evet, evet.

Murat: 2009 o zaman.

02.33

Mehmet: Evet, evet. O zaman Osman Baydemir'di. Bizimkiydi. Dedi ya vermeyen vermesin. Yani.. zor etmedi. Vermeyen vermesin. Veren de zaten.. Dedi veren yıkılacak, vermeyen de zor... biz yapmıyoruz. Savaş gitti. O bizim Hasırlı Savaş. PKK geldi ya. O zaman devlet tam şey oldu. Artık, bundan sonra Kürtçe konuşacağım.

03.07

Mehmet: PKK geldikten sonra buraya devlet gıcıklık yaptı(zorluk çıkardı). Gıcıklık yaptıktan sonra, devlet dedi ki neden destek verdiğiniz. Onları, neden onları linç etmediniz dedi, neden onları bırakmadınız dedi. E zaten onlar da bizden. Onlar da bu ülkeden, onlar da erkek kardeşlerim, kız kardeşlerim. Onar da bizden. Siz devlete destek vermeliydiniz dedi. Onlar da kürt, biz de Kürdüz. Meselemiz nedir? Savaş, savaş çıktıktan sonra, bize yallah dedi. Kamulaştırma yapacağız burada dedi ve burdan çıkın dedi, burayı yıkacağız dedi. Valla buydu. Millet artık düşmüştü... Suyumuz.. 6 ay susuz kaldık, 6 ay elektriksiz kaldık. Elektrikçi, suyu kestiler. Yani hayatsız kalmıştık. Yani hayatsız kaldık. Elektiğimizi suyumuzu da kestikten sonra da 6 ay devam ettik.

Kadın: Tankların topların altında kaldık.

04.04

Mehmet: Artık, artık nerdeyse her gün polislerini gönderiyorlardı. Tehdit.. Polislerini gönderiyorlardı ve çelik kuvvetlerini gönderiyorlardı, boşaltın orasını... Ali Paşayı boşaltın... Ali Paşayı boşaltın... Ali Paşayı boşaltın... En sonunda dedim ki 'Ben boşaltmıyorum, oradan çıkmıyorum, benim evim. Ben, Size vermiyorum.' Vermiyor musun dediler, ben de "Vermiyorum dedim." Sonra geldim baktım ki evimin etrafını sarmışlar polisler, çevik kuvvetler. Elllerinde kalaşnikoflar vardı. Evime geldiğim zaman başıma kalaşnikofu dayadılar. 'Sana 24 saat mühlet... 24 saatte evini boşaltmazsan biz seni öldüreceğiz' dediler. Böyle tehdit de ettiler. Ben dedim "Ya beni öldürün, ben nereye gidecem. Param yok, bir şeyim yok, çocuklarım evde..." Dediler, "Hemen! Hemen!"

İngilizce soru var:

06.45

Mehmet: Bunları bize yaptıktan sonra, biz artık mecbur kaldık. Mecbur kalınca evimizi boşalttık abi. Evimizin hesabını çıkarttılar bize. 88 milyar(88 bin tl) verdiler bana. 88... Şu anda ev yapmışlar. Bana ne diyorlar: 400 milyar (400 bin tl). 400 milyar (400 bin tl).... E gücüm yetmiyor. Ben de dedim ki ben arsamı istiyorum, ben evimi istiyorum. Ben senin paranı istemiyorum.

Erkek: Arsa kimin üzerine?

Mehmet: Tapum erkek kardeşimin üzerine. Tapu var, tapumuz var.

Başka bir ses: Ama devlet zorla elinde tutuyor.

Mehmet: Evet zorla tuttu, devlet zorla tutuyor. Ben imza vermemişim. İstememişim. Yıktilar. Eşyalarım içindeydi. Eşyalarım içindeyken yıktilar.

07.47

Kadın: 6 ay boyunca suyumuzu, elektriğimizi kestiler. Elektriksiz, susuz kaldık ama yine de evimizi yıkmasınlar da bir şey olmaz dedik. O kadar süre biz, çocuklarımız seslerden uyuyamıyorduk. Tank, top, bomba seslerinden o kadar rahatsız oluyorduk ki uyuyamıyorduk. Evlerimizin üzerinde silahların sesleri gelip geçiyordu.

Mehmet: çatışma vardı. Gerillalar ordaydı.

Kadın: O kadar çatışma vardı, ama yine de kendi yerimizdi, evimizdi diye terk etmedik. Çıkmazdık kendi yerimizden ama böyle bize zorbalık yaptılar, dediler yıkacağız evinizi. Zorla evimizi yıktılar.

08.25

Kadın: 2 kere bize bunu yaptılar. Bir kere köydeydik. Bir kere biz köydeyken, köyü bastılar, evimizi yıktılar, ateşe verdiler eşyalarımızı. Her şeyimizi.

Mehmet: Ateşe verdiler evimizi.

Erkek :Nerde?

Mehmet: Mardin'de.

Kadın: Mardin'de.

Mehmet: 90'da. 90, 90. (1990)

Kadın: Evet, evet.

09.55

Erkek: Parayı kabul ettin mi?

Mehmet: Hayır, parayı almadım.

İngilizce bölüm var

10.48

Kadın: Köyde bize vurdular, eşlerimizi (kocalarımızı) hapse attılar. Bütün erkekleri (eşlerimizi) hapse attılar. Kocam o zaman askerdeydi, erkek kardeşini tutukladılar. Herkesi Mardin'deki hapishaneye attılar, götürdüler onları. Köyde de bizi perişan ettiler. Yani nerdeyse köyden kaçtık.

Mehmet: Biz Kürt olduğumuz için...

Erkek Görüşmeci: Evet, evet.

Mehmet: Biz Kürt olduğumuz için...

Kadın: Evimizi, her şeyimizi köyde bıraktık. Buraya geldik, kaçtık. Sur içine geldik. Sur içinde de hemen hemen 25-30 yıl kadar kaldık ve Suriçi'nde de bize aynı şeyi yaptılar yine. Bu defa da kiraya çıktık. Bu eve taşındık.

11.23

İngilizce bölüm var

12.27

Mehmet: Ben 30 yıl Alipaşa'da kaldım. Hemen hemen 30 yıl vardı. Orada 30 yıl kadar yaşamımızı sürdürdük.

Kadın: Biz yine mahallemizi istiyoruz, evimizi versinler. Siz de başkanınız da bize yardım edin de bu zulmü kaldırsın bizim üzerimizden. İnşallah! Siz de bize yardım edin. Valla Biz çok çektik. Perişan olduk, perişan olduk. Ömrümüz zulüm altında geçti. Ne yapacağız! Nasıl olacak bu!

13.30

Erkek Görüşmeci: Mücadeleden (çatışmalardan) önce Alipaşa'daki yaşamın nasıldı?

Kadın: Çok güzeldi.

Mehmet: Çok güzeldi! Çok güzeldi! Ama hatırlatmayın bana, ağlarım... Kahroldum. Oğlumun psikolojisi bozuldu. Dedi, "Neden baba? Neden evimiz yıkıldı, neden! Sur'a gideceğim." Bildiğiniz gibi evlerimizi yıktıktan sonra buraya geldik. Çocuklarımın hepsi ağladılar, dediler ki "Baba, haydi sur a gidelim." Dedim, valla oğlum evimiz yıkıldı. Oğlum okula başladığı zaman, okulu terk etti. Dedi ki "Ben TC'nin (Türkiye Cumhuriyeti) okulunda okumam." Onu zorla gönderdim. Çocuğum dedi ki "Baba, o gördüğümüz işkenceler.. Ben Alipaşa'ya gideceğim." Bütün çocuklarım Alipaşa'da doğdu, büyüdü. İşte, buraya gelmek zorlarına gitti. Dün gibi işte, aklımdan gitmiyor ki.

Kadın: Alipaşa çok güzel, Sur çok güzel, çok güzel.

Mehmet: Akşam, burada hapishanede gibiyiz. Akşamları sıcaktan uyuyamıyoruz. Alipaşa'dayken damda uyurduk, Alipaşa serindi, güzeldi, havadardı.

Kadın: Alipaşa serindi. Bizim mahallemiz güzeldi.

16.40

Erkek Görüşmeci: Eviniz ne zaman yıkıldı tam olarak?

Mehmet: Tam olarak 2 sene oldu.

Murat: Çatışmalardan sonra mı?

Mehmet: Evet

Murat: Çatışmalar bitmiş, ev yıkılmamıştı.

Mehmet: Bitmişti, çatışmalar bitmişti o zaman. Bitmişti.

Kadın: Bizim tarafta çatışma yoktu. Alipaşa'da çatışma yoktu. Çatışma Savaş Mahallesinde vardı.

Mehmet: Ama onu bahane ettiler.

Kadın: Evet, bahane ettiler.

Mehmet: Bahane ettiler.

Kadın: Alipaşa'da pek çatışma yoktu.

Mehmet: Yoktu, yoktu.

Erkek Görüşmeci: çatışmalar 6 yada 2 tarafta....

Murat: 6 mahalle, 6 mahalleydi.

Mehmet: Evet, Hasırlı'daydı. O taraftaydı.

Murat: Hasırlı'da. Gavur mahallesinde.

Mehmet: Evet, Koran mahallesi.

Kadın: Çatışmalar orda vardı.

Mehmet: Orda vardı çatışma, bizim tarafta yoktu.

17.40

Mehmet: Dediler ki kamulaştıracağız. Ya ama görmediniz mi, basbayağı başkanları... Erdoğan-MHP dedi ki: "Güneydoğu'da taş üstüne taş bırakmayın."

Kadın: Devlet bahçeli dedi.

Mehmet: Ben o zaman anladım nasıl olacağını. Taş üstüne taş bırakmayın Güneydoğu'da. Dedi ki ne görürseniz dümdüz edin. Neden böyle dedi? Burası Kürdistan yani!

18.04

İngilizce konuşma

19.08

Erkek Görüşmeci: Siz tam olarak evden ne zaman çıktınız? Yani, tam o 2 ay, savaş bittikten 2 ay sonra mı çıktınız evden?

Mehmet: Yok, hemen hemen 1 sene oldu.

Kadın: 1 sene geçti. 1 sene oldu. Burası da yıkılacak dediler.

Mehmet: Savaştan sonra 1 sene oldu. Savaş yoktu o zaman.

Kadın: Savaş bitti!

Mehmet: Bitmişti, bitmişti. O zaman savaş bitmişti.

Kadın: Orda savaş bitti, her yeri yıktılar, bütün mahalleri yıktılar.

Erkek Görüşmeci: Kaç evin vardı?

Mehmet: Benim 1 taneydi.

Erkek Görüşmeci: 1 taneydi.

Mehmet: 2 katlıydı, 2 kattı, dubleksdi.

Erkek Görüşmeci: Siz evde kaç haneydiniz? Siz tek miydiniz?

Kadın: Evet, biz tektik.

Mehmet: Biz tektik. Bize yetiyordu.

Kadın: Üst katı vardı, 2 katlıydı... Lükstü.

20.47

Any: Avlu mu vardı?

Kadın: Hayır, hayır avlu yoktu.

Mehmet: Hayır, hayır avlu yoktu ama sokağımız genişti. Şimdi, oradaki yaşam farklıydı. Ben çay yaptığımda... Ben çay yaptığımda bütün komşularımızı çağırıyorduk beraber içiyorduk. Komşularla, bütün komşularla beraber... Şimdi, 2 yıldır buradayız hala komşularımı tanımıyorum. Bina burası. Fakat orada biz hepimiz birliktik, bir birdik. Hepimiz birbirimizi tanıyorduk. Ben komşularımın evine giderdim, onlar benim evime gelirlerdi. Ben onların çayını içerdim, onlar benim çayımı içerlerdi. Ama burası, orası gibi değil. Burada hapisanedeyiz.

Kadın: Aynen öyleyiz.

Mehmet: Buradaki yaşamla oradaki yaşam aynı değil.

21.56

Mehmet: Yemeğimizi paylaşırdık, çayımızı paylaşırdık. Biz onlara giderdik, onlar bize gelirdi. Ama şuan, ben kimseyi tanımıyorum kimse de beni tanımıyor.

22.52

Erkek Görüşmeci: Diyor ki "Sur Kürtlerin tarihi." Devlet tarihi yok etti.

Mehmet: Evet, zaten kültürümüzü yok etti. Kışkandığı için yok etti. Yani kültürümüzü, örfümüzü bozdu. Adam resmen yani düşmanlık yaptı. Kültürümüzü yok etti.

23.52

Erkek Görüşmeci: Şimdi bu Sur'da, mesela köyde sizi, köyden şey yaptılar. İşte köyden sizi zorla göç ettirdiler. İşte köylerinizi yaktılar, işte şimdi Sur'da da yaptılar. Bunu hep takip ediyorlar. Burada, yani köyde, köydeki göç ettirme ile buradaki arasında bir temel fark gördünüz mü?

Kadın: Aynısı, aynısı. Orada ne yaptılar burada da...

Mehmet: Aynısı. Fakat oradayken (köyde) mülkümüz daha çok bölündü. Orada üzümlerimiz vardı, ne söyleyeyim daha... Arazilerimiz çok vardı, orada arazilerimiz vardı, bostanımız vardı. Yani mülkümüz orda daha çok vardı. Orada çok vardı mülkümüz ama yasakladılar. Şimdi 2-3 yıldır, 3-4 yıldır yasakları kaldırdılar ama boş kaldı, sahipsiz kaldılar, hepsi gitti.

Kadın: Şimdi orman olmuş.

Mehmet: Yani orada mülküm daha çoktu. Zaten orada kalsaydım daha iyi olurdu yaşamım. Ama bırakmadılar. Buraya geldik. Burada, Sur'da yaşamımızı kurduk, hayatımıza burada da başladık. Bu bizi buradan da ettiler, burayı da yıktılar. Yani köyde üzümlerimiz vardı, çok fazla üzümümüz vardı, çok fazla üzüm bağlarımız vardı. Samanlarımız vardı. Yani çoktu... Orada mülkümüz çoktu.

İngilizce konuşuluyor

26.57

Erkek Görüşmeci: Şimdi, Sur'da.. Köyde belli bir, işte bağ, bostan, bahçe vs. hayvanlarınız vardı orada, mallara el koydular orda. Sur'a geçince sizi bir bakıma şehre zorla göç ettirdiler. Sonra şehirden de gittikçe sizi böyle para ödemek zorunda kalan, böyle işte hiçbir malı mülkü olmayan insanlar konumuna... İşte önce Mardin'den, köyden kovdu. Köydeki tarlalarınız işte şey oldu. İşte sonra Sur'da oldu. Köyle şehir kıyas yaparsanız, köydeki ve şehirdeki hayatınız nasıldı? Farklar nelerdi?

Mehmet: Farkları vardı, farkları... Köyde olsaydım hayatım daha iyi olurdu. Sağlığım daha iyi olurdu. Sağlık açısından da daha iyi olurdu. Köydeki hava bile dünyaya bedel. Köyün havası güzel, temiz. Hem sağlık hem yaşam açısından köy daha güzeldi. E ben buraya geldim Sur'a girdim, yine de Sur'daki hava bile buradan daha güzeldi. Yine Sur'da da bırakmadılar. Yine bizi buraya getirdiler. Gittikçe bizi şey yapıyorlar.

28.13

Mehmet: Yani ben köyde kalsaydım, köydeki yaşamım daha güzel olurdu. Köydeki hayatım daha güzeldi. Köydeki hava daha güzeldi, daha sağlıklıydı.

İngilizce konuşma

29.13

Erkek Görüşmeci: Mesela, tam olarak, şimdi köyde kendi şeyleriniz vardı. Sur'da.. Köyde yaşamı az çok biliyoruz, böyle çok, kendi yaşamınızı idame ettirebiliyorsunuz. İşte, şey var, malınız mülkünüz var. Sur'da bunu nasıl yapabiliyordunuz? Yani geçim kaynağınız neydi?

Kadın: Sur da bizim köyümüz gibiydi. Masrafsızdı. Hiç masraf yoktu.

Mehmet: Masrafsızdı abi. Mesela, burada yol parasına 50 lira gidiyorsa orda 25 lira giderdi. Yarı yarıya.

Kadın: Burada kapıcı var, gelip binamızı temizliyor, para veriyoruz.

Mehmet: Burada doğalgaz var, orası sobalıydı. Sağlık açısından da daha iyiydi. Odun satın alırdık kendimize, odun yakardık. Oranın masrafı daha azdı. Ama burası pahalı abi. Burada zorlanıyoruz. Orda zorlanmazdık.

İngilizce konuşma

30.58

Murat: Ne iş yapıyorsun?

Mehmet: Benim işim, ben pazarcıyım, kasacılık yapıyorum. Meyve sebze kasalarını boşaltıyorum, kendime satıyorum. Pazardayım.

Murat: Şimdi? Şimdi de mi?

Mehmet: Evet, evet, devam ediyorum.

Murat: Genelde insanlar ne iş yapıyordu orada?

Mehmet: Genelde onlar da aynıydı. Bazıları pazardaydı. Bazıları inşaatlarda çalışıyordu. Bazıları elektrikçiydi.

Kadın: Bazıları elektrikçiydi, bazıları boyacıydı. Bazıları şofördü halde. Fabrikalar yok burada. Buralarda Fabrika var mı ?

Mehmet: Bazıları elektrikçiydi, düz işlerde çalışırlardı. Kendi imkanlarıyla, kendi imkanları...

Kadın: Bütün Güneydoğu böyledir. Kendi imkanlarıyla, kendi imkanları.. Onlar mı yapacak bize? Fabrika olsaydı zaten giderdik.

32.23

Erkek Görüşmeci: İşin Sur'da mı yoksa burada mı?

Mehmet: Hayır, buradadır. Ofis'te, çarşıdadır.

Kadın: Hayır. Mesela Çarşamba var... Her gün başka yerededir.

Mehmet: Geziciyim.

İngilizce konuşma

33.04

Erkek Görüşmeci: Evin yıkıldığı zaman, evinden çıktın. Sonra evine gidebildin mi? Bir şey alabildin mi? Ya da evin yıkıldığında...

Mehmet: Evimde, eşyaların yarısını almıştım, yarısı da gitti.

Erkek Görüşmeci: Her şey mi?

Mehmet: Hayır hayır! Her şey gitmedi.

Kadın: Her şey gitmedi.

Mehmet: Buzdolabımı, televizyonumu, alabildiğim eşyalarımı aldım. Diğer küçük şeyler gitti. Ev de gittikten sonra, onlar da gitti. Yani dedim ev gittikten sonra onlar kıymetsiz şeylerdi.

Erkek Görüşmeci: Yani eşyalarınıza çıktın mı? Eşyasız mı çıktın?

Mehmet: Çıktım ben. Eşyasız çıktım.

Kadın: Biz herkesten sonra, en sonda çıktık. Biz gitmek istemiyorduk, kendi evimizdi, kira ödeyemezdik.

33.52

Mehmet: Direndim ben, direndim! “Ben çıkmıyorum!” dedim. En sonda elimi kelepçelediler, beni bir arabaya soktular, panzere. Benim üzerime geldiler... 5 kişiydiler. 4-5 kişi beni arabaya soktular. Hatta telefon, telefon açtım meclise. CHP milletvekilini aradım. Dedim ki “Burayı dinleyin!”

Murat: Sezgin Tanrıkulu?

Mehmet: O değildi, dedi “Burası bizim merkezimiz, ben sekreteriyim.” dedi. Ben de dedim ki Diyarbakır’ı yakıyorlar ha! Erdoğan yakıyor! Ailemizi zorluyorlar, bizi zorluyorlar! Gözünüzü açın! Sur’a bakın!

“Abi, biz biliyoruz, biz biliyoruz.” dedi. “Ama sizin yanınıza gelirse, teröristlere destek veriyorsunuz diyecekler.” Dedi. Bu kelimeleri de söyledi yani. Yani bizi terörist yapmışlardı.

İngilizce konuşma var

36.45

Erkek Görüşmeci: Size resmi bir şey, bir kağıt aldın mı?

Mehmet: Hayır.

Kadın: Evden çıkın yoksa yıkacağız demek için mi?

Erkek Görüşmeci: Evet.

Kadın: Evet, evet, gönderdiler. Bir kağıt gönderdiler bize.

Mehmet: Nasıl bir şey yani?

Erkek Görüşmeci: Yani...

Mehmet: Para mı yoksa kâğıt mı?

Erkek Görüşmeci: Hayır, hayır! Belge, belge.

Kadın: Kağıt, kağıt gönderdiler.

Mehmet: Evet, evet. Kağıt göndermişlerdi çıkalım diye.

Kadın: Nerde kağıtlar? Senin yanında mı yoksa kayıp mı ettik?

Mehmet: Evet, evet, gönderiyorlardı.

Erkek Görüşmeci: Ne yazıyordu kâğıdın üzerinde?

Kadın: Ne yazıyordu! Diyordu ki çıkın, kamulaştırmışız. “Eğer çıkmazsanız çelik kuvvetleri gönderecek, sizi çıkartıcaz.” Diyordu.

Mehmet: He he... Kamulaşmış...

Kadın: Sanki sende vardı... buralardaydı...

37.47

Erkek Görüşmeci: Bir defa mı yoksa birkaç defa mı?

Kadın: Birkaç defa. Birkaç defa.

Mehmet: Kaç defa... Ret ediyorduk. Kağıtları gönderdikleri zaman biz ret ediyorduk. Ret ediyorduk.

Kız çocuk: Ben hatırlıyorum. Şeydi, Camilerden anons etmişlerdi.

Mehmet: Anons ediyorlardı, camilerden anons ediyorlardı.

Kadın: Cami hocası...

38.10

Kadın: “Onlar çıksın! Eğer onlar çıkmazlarsa elektriklerini, sularını keseriz!” diyorlardı. Biz de dedik ki çıkmayacağız evimizden dedik. Elektrikimizi sularımızı kestiler. 6 ay boyunca camiden, camiden su ve elektrik alıyorduk. Camiden hortumla, hortumla su taşıyorduk evimize.

İngilizce konuşma

38:53

Erkek Görüşmeci: Yasak 6 mahalledeydi dimi?

Kadın: Evet, öyle.

Kadın: Bazen bizim orada da yasak olurdu....

Erkek Görüşmeci: Yasak 6 mahalledeydi...

Mehmet: Evet, 6 mahalledeydi. Bazen bizim tarafta da olurdu.

Kadın: Bazen bizim oraya da gelirdi.

Mehmet: Bazen bizim tarafa da gelirdi. Bizim orda da. Abi Sur’u komple yasaklamışlardı.

Kadın: Cezalandırıyorlardı.

Mehmet: Cezalandırıyorlardı.

Kadın: Çok korkuyorduk, çok korkuyorduk Sur’da... Korkuyorduk yolda.

39:26

Mehmet: Polis akşamları dışarı çıkıyordu, silah sıkıyorlardı, bizi korkutuyorlardı çikalım diye... Biz yine de çıkmıyorduk. Dedim ki ben bir Kürdüm ve burada öleyim. Kendi evimde kalacam. Ben gitmezdim, gitmezdim... Ta ki bizi çıkartana kadar.

İngilizce konuşma

40:14

Erkek Görüşmeci: Devlet sana, “Sen teröristsin, sen PKK’lisin!” dedi mi?

Mehmet: Evet, evet. O gözle bize bakıyordu. Zaten o gözle bize bakıyordu.

Erkek Görüşmeci: Teröre yardım ediyor musunuz, destekliyor musunuz diyor muydu size?

Kadın: Bize diyorlardı ki 'Onlar size çıkmayın dediği için mi çıkmıyorsunuz?'

Erkek Görüşmeci: Ya çıkarsın ya da teröre destek veriyorsun, y ada sen de teröristsin?

Mehmet: Evet, davası oydu. Biz onları tutmuyorduk. Eğer onları tutsaydık, onların olurduk. Ben onları tutmadım, ben Kürdüm dedim. Ben evimi vermezdim.

Kadın: Mesele bizim evimiz değildi.

Mehmet: Benim evimdi de. Benim evimdi...

Kadın: Kira veremezdim.

İngilizce konuşma:

40:13

Murat: Ne dedin?

Kadın: Önceden mi?

Murat: Evet. Önceden nasıldı Sur?

Kadın: Oralar çok güzeldi, Sur çok güzeldi. O zamanlar çok güzeldi. Sur çok güzel! Sur masrafsızdı.

Erkek Görüşmeci: Hayır! Savaş, savaş! Savaş nasıldı?

Kadın: Savaş, savaş! 6 ay boyunca savaş vardı orada. Çok fazla ses geliyordu. Bomba patlıyordu, biz uykudan uyanıyorduk. Biz uykudayken sırıyorduk, korkuyorduk!

Mehmet: Onu da devlet yapıyordu. Devlet geliyordu evimizin önüne mayın koyuyordu, caddenin üzerine koyuyordu. Onu patlatıyordu. Devlet patlatıyordu, diyordu gerilla yapmış. Halbuki devlet yapıyordu, devlet yapıyordu. Sanki bilmiyor muyduk? Evlerimizi yıkmak için devlet savaş çıkarıyordu, savaş çıkarıyordu sonra bahane ediyordu.

Kadın: Savaş güzel bir şey değildi tabi ki. Savaş olmasın, savaş kötü bir şey.

Mehmet: Tamam, gerilla ordaydı ama gariban gerilla demiyordu ki gel savaşalım. Onlar gidiyordu üzerine, devlet gidiyordu onların üzerine.

42:16

Kız Çocuk: Savaş döneminde bir hafta biz oradan kaçtık. Bize doğru gelmişlerdi, bizim arka mahallede de enkaz vardı, şey vardı, neydi...

Murat: Hendek.

Kız Çocuk: Hendek, evet.

Murat: Lalebey'de mi?

Kadın: Yok, hayır. Merke Ahmed'in biraz önünde.

Murat: Merke Ahmed'te.

Kadın: Bizim arkamızda. Sadece bir gün tek oraya kadar geldi.

Mehmet: Orada büyük bir bomba patladı. Büyük bir bomba patladı. Artık devlet dedi çıkın... Yani evimizi terk etmemiz için bir bahaneydi! Kapımızı kırdılar, kapımızı.

Kadın: Biz evde değildik.

Mehmet: Biz çıkmıştık ya, ben bir hafta gittim otelde kaldım, otelde uyudum. Evimize girmişler, kapımızı kırmışlar, içeri girmişler. Evimizde arama yapmışlar

Erkek Görüşmeci: Askerler mi?

Mehmet: Evet. Evimizi aramışlar, acaba ne var içerde diye. İçerde ne var ne yok diye. Silah var mı yok mu diye evimizi aramışlar. Ne var diye...

İngilizce konuşma

43:56

Erkek Görüşmeci: Mayın?

Mehmet: Hayır, hayır. Mayın koymamışlardı. Hayır. Ama yatak-yorganlarımızı, eşyalarımızı yerlere atmışlardı. Hani sanki bir şey. Arama, arama, arama yapmışlardı. Evet, arama-tarama yapmışlardı.

Kız Çocuğu: Arama yapıldığı belliydi. Mesela bir tane dayım askerden gelmişti, şöyle bir çantası vardı. Asker çantası, o bizde kalmıştı. Şöyle ortadan yarılmıştı, hani böyle belliydi, evin dışından birileri buraya girmişti.

Mehmet: İçine bakıyorlardı, ne var ne yok. Arama, arama.

Kadın: Resmen eve girmişlerdi. Bütün kapılarımızı kırmışlardı. Kapıların hepsini kırmışlardı. Bütün kapıları...

Mehmet: Yani biz çok zorluk yaşadık, çok çektik. Devletin derdini çok çektik.

Kadın: Mayın koymamışlardı evimize.

Mehmet: Hayır, hayır.

Kadın: Evimizin yakınlarına bir şey koymamışlardı.

Erkek Görüşmeci: Başka evlere?

Mehmet: Hayır, caddelere koyuyorlardı. Caddelere koyuyorlardı.

45:10

Kadın: Bizim gitmemizi istiyorlardı.

Mehmet: Burada çatışma var demek için öyle yapıyorlardı. Patlama yapıyorlardı.

Kadın: Sur'dan çıkmamızı istiyorlardı.

İngilizce:

45:45

Erkek Görüşmeci: Savaştan önce devlet nasıldı? Devletin Sur'la ilgili, sizinle ve mahallenizi ile ilgili politikası nasıldı? Kötü şeyler var mıydı yoksa yok muydu?

Kadın: Savaştan önce mi? Savaştan önce... Yıkacağız diyordu.

Mehmet: Savaştan önce yıkılacağını söylüyordu zaten. Yıkacaklarını söylüyordu.

Erkek Görüşmeci: Biliyordun yani?

Mehmet: Evet, biliyorduk. Yıkacaklarını söylüyorlardı.

Erkek Görüşmeci: Tarih vermiş miydi?

Mehmet: Ama belli bir tarih yoktu. Zaman beyan etmemişlerdi. Belirli bir tarihte yıkacaklarını söylememişlerdi.

Erkek Görüşmeci: Devlet mi söyledi sana yoksa Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi mi?

Mehmet: Ne zaman? Tarih mi?

Erkek Görüşmeci: Evden çıkma tarihin.

Kadın: Savaştan önce, savaştan önce.

Mehmet: Yani kamulaştıracacağız demeleri? İlk önce Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi söyledi bize. Onlar bize söyledi. Ama zorlamadılar bizi.

Erkek Görüşmeci: Sizin politikanız nasıldı?

Mehmet: Bizim politikamız daha biz içindeyken...

Erkek Görüşmeci: Belediyenin neydi?

Mehmet: E valla, belediyenin işte...

Erkek Görüşmeci: Ev karşılığı ev mi, yarım ev mi?

Mehmet: Bizim belediye ev için diyordu ki eğer evlerinizi verirsiniz karşılığında parasını vereceğiz. Ben yine kabul etmedim. Mesela, abimin oğlu o zaman bizim belediyeye verdi, parasını aldı ve gitti. Bizimki için biz kabul etmedik. E şimdi ara girdi, araya 4-5 yıl zaman girdi. Yani, ben..

Erkek Görüşmeci: Yani zoraki hiç bir şey yoktu.

Mehmet: Yoktu, Yoktu. Hayır, hayır, hayır. Zoraki hiçbir şey yoktu. İster verin ister vermeyin dediler. Zoraki bir şey yoktu. Ben vermiyorum dedim, onlar da "Vermezsen verme, başımız gözümüz üstüne." dediler. Araya zaman girmiş, kimse bahsetmiyordu, her şey duruldu. Savaş olduktan sonra, Türk devleti dedi ki...

Kadın: Devlet altın ayıyordu, altın arıyordu.

Mehmet: Savaş olunca devlet durmadı artık.

Kız çocuk: 2009'da yıkım girmemiş miydi Alipaşa'ya?

Mehmet: Evet girmişti, ama...

Kız çocuk: Tamam, yıkımdan sonra seçim oldu, referandum olmadı.

Mehmet: Yok kızım, yok. O... Yıkım kararı çok öncedendi.

Kız çocuk: Referandumdan sonra savaş oldu, savaştan sonra zaten yine bizi çağırdılar ya?

Mehmet: Yok, yok kızım. Biz yaptıktan sonra savaş oldu.

Erkek Görüşmeci: Belediye zorladı mı?

Mehmet: Hayır, zorlamadı.

Kız çocuk: Referandumu kazandıktan sonra, Alipaşa'ya yıkım girdi. Öyle oldu.

Kadın: Kamulaştıracaz dediler.

Kız Çocuk: Tamam işte.

İngilizce konuşma

50:08

Erkek Görüşmeci: Devlet senin evini yıktığı için mi Kürt partilerine destek veriyorsun? Mesela Dicle kent, nasıl desem... sadece Dicle Kent değil. Amed halkı Kürt partilerine destek veriyor. Fakat Sur Sur'a halkın desteği çok iyiydi, büyüktü.

Mehmet: Evet iyiydi.

Erkek Görüşmeci : Ama o bahaneydi, devletin bahanesiydi.

Kadın: Evet, evet.

Mehmet: Evet, bahaneydi. Zaten bahaneydi, zaten bahaneydi.

Kadın: Devlet ve gerilla çatıştığında, millet sokaklara çıkıyordu, slogan atıyordu. Onlar yıkacağız dedi.

Mehmet: Sur halkı savaş olmasın diyordu.

Kadın: Diyordu ki savaş olmasın, savaş olmasın.

Mehmet: Devlet neden buraya geliyor, böyle yapıyor diyordu. (Sur halkı)

İngilizce konuşma

52:24

Erkek Görüşmeci: Mesela Sur'daki sokak yapıları, işte evlerin yapıları.. Çünkü mesela orda işte evlerde damlarınız vardı. İşte kendi alanlarınız vardı yani böyle nispeten. Onun böyle siyasi olarak, mesela şehrin yapısı siyasi olarak bir şeyi etkiliyor muydu? Ya da hayatınızı bir şekilde o yapılar falan nasıl etkiliyordu? O mimari yapı hayatınızı nasıl etkiliyordu?

Murat: Yani damdan dama gidiyor, komşu-komşu ile iç içe. Burada o yok yani değil mi?

Mehmet: Şuan da o yok.

Murat: Şuanda yok. Yok, yani burada-Sur dışında.

Mehmet: Yok abi.

Kadın: Zaten ondan Sur için kahrolduk.

Murat: Yani Sur'un farkı neydi? Öyle insanları birbirine yakın yapan o evlerin yapısı.

Mehmet: Evet, yapısıydı. Aynen, aynen. Yani, komşularla iyiydik ve evlerimiz yan yana yapıştı. Yani ben de komşularımdan razıydım, komşularım da benden razıydı. Evlerimiz de iyiydi.

Kadın: Sur'un dar sokakları güzeldi.

Mehmet: Evlerimiz kötü değildi, güzeldi. Mesela şimdi siz benim yanıma, misafirliğime geldiniz. Burası sıcak, şimdi abla dedi ki çok sıcak. Fakat orası sıcak değildi, serindi. Sanki klima çalışıyor gibiydi. Odamda, yukarıdaki odamda terlemezdim. Yukarıdaki odamda oturulurdu, çay içilirdi. Yukarısı serindi. Ama burası sıcak, burada yaşam olmuyor.

Kadın: Yukarısı serindi, yukarısı serindi. Sanki pervane vardı, çok güzeldi.

Mehmet: Orası, kışın sıcaktı yazın da serindi, çok güzeldi.

İngilizce konuşma:

57:05

Erkek Görüşmeci: Yeni evleri gördünüz mü?

Mehmet: Gördük, hiçbir şeye yaramıyor!

Erkek Görüşmeci: Nasıl? Nasıl yani, neyden yapılmışlar böyle? Malzeme nedir, şey nedir? Nasıl yapmışlar?

Mehmet: Ya malzeme nedir....

Kadın: Eski yapı gibi değil, hayatta eski yapı gibi olmaz.

Mehmet: Eski yapılar gibi değil. Ya iç içedirler, bunlar iç içedir kardeşim.

Erkek Görüşmeci: Havadar değil yani?

Mehmet: Hayır, hayır. Turistik ev yapacaklarını söylemişlerdi ama hiç alakası yok. Yani ben kendiminki beğenmedim, beğenmedim.

Murat: Fark neydi? Farkı neydi? Yeni evler?

Kadın: Farkı...

Mehmet: Farkı... Eski yapıdan daha kötü, yani daha beter...

Kadın: Eski yapı daha iyiydi. Eski yapılarda simsiyah taşlar vardı, serindi, güzeldi. Siyah taşlardı, güzellerdi.

Mehmet: Siyah taşlardı, sağlamdı ama şimdikilerin içine bir şey koymuşlar, nasıl söylesem.. Neydi?

Murat: Bazalt taşlar mı? Granit mi?

Mehmet: Hayır, hayır. Şimdi bir şeyler koymuşlar.

Mehmet: Briket, briket koymuşlar. Briket bir şeyden yapılıyor.

Kadın: Bilmiyorum! Şimdi koydukları şeyler... Briket, briket...

Kadın: Hazır çimento dökmüşler.

Murat: Yeni evde mi?

Mehmet: Evet, yeni evde briket kullanmışlar. Ama eski evlerde siyah taşlar vardı. Brikette, güneş vurduğunda, yağmur yağdığında hemen çözülüyor. Yani, yapıları yapı bile değil. Eski yapı daha sağlamdı ve şimdi de sözde güya turistik için yapacaklardı.

Erkek Görüşmeci: Eski yapılarda siyah taşlar vardı ama şimdikilerde siyah taşlar yok yani.

Mehmet: Yok, yok, siyah taşlar koymamışlar.

Kadın: Ne siyahı, sahte taşlar koymuşlar.

Mehmet: Hiç sağlam yapmamışlar. Turizm planı da değil. Turizm planı da değil.

Kadın: Eski siyah taşları hep attılar. Sattılar, devlet hepsini kendine sattı.

Erkek Görüşmeci: Ranttır...

Mehmet: Evet öyle, ranttır. Ranttır. Başka da bir şey yok.

58:44

Murat: Kim oturacak sence, kimler oturacak? Zenginler?

Mehmet: Zenginler. Zenginler oturacak. Bize 400 milyar (bin tl) diyorlar. Ben nasıl vereyim 400 milyar. Benden 90 bine almış, bana 400 bine satıyor.

Kadın: Bize uygun bir fiyatlar verselerdi giderdik. Taksitle de verselerdi giderdik. Çünkü...

Erkek Görüşmeci: Devletle konuştunuz mu? Uygun bir fiyata verirsiniz alırsınız diye...

Kadın: Biz de söyleyeceğiz, bakalım yanımıza gelsinler.

Erkek Görüşmeci: Devlet ne dedi?

Mehmet: Hayır, henüz söylemedik. Henüz insanlar anlaşmadılar.

Kadın: Henüz tam anlaşmamış kimse, ama böyle söylüyorlar. 400 bin, 300 bin, 600 bin, 700 bin diye söyleniyor.

Mehmet: Yani onlara öyle söylenmiş. Devletle konuşanlara 300-400 bin denmiş. Öyle diyorlar. Bu fiyat da ev sahipleri için. Aslında 500 binmiş ama ev sahipleri

İngilizce konuşma:

1:00:47

Mehmet: Yani turistler için yapmışlar, ne turizm için yapmışlar, ne de bir işe yarıyor.

1:01:10

Kadın: Bizden ucuza aldılar ama bize pahalıya verdiler.

1:01:45

Murat: “Mal a Gel” ler vardı. Onları, onlardan bahseder misin? Nasıldı “Mal a Gel” önceden, savaş öncesi.

Kadın: Dengbej evi mi?

Murat: Hayır, Dengbej evi değil. “Mal a Gel.” Partinin evi yani.

Mehmet: İyiydi, iyiydi. “Mal a Gel” iyiydi.

1:02:20

Erkek Görüşmeci: Fotoğraf var mı sizde? Fotoğrafları var mı? Eskiye ait fotoğraflar var mı?

Mehmet: Serap! Serap’ı ara, size fotoğrafları göndersin.

Kız Çocuk: Ulaşabilir miyim?

Mehmet: Belki onun telefonunda vardır, fotoğraf göndersin. Burada hiç yok mu?

Kadın: Ne? Resim mi?

Mehmet: Evet, evin resimleri.

Kız çocuk: Bizim kapının önü olarak bu var.

Mehmet: E hani nerde?

Kız çocuk: Bizim kapının önü olarak bu var.

Mehmet: Sen hiç evin resmini çekmedin mi?

Kız Çocuk: O zaman telefonum yoktu.

Kadın: Hani evin yıkılmış hali vardı. Çekmemiş miydin?

Kız Çocuk: Vardı da silmişim.

Kadın: Neden silmişsin!

Mehmet: Bakın bu bizim kapının önü. Bu bizim evin önü, ama evin içi değil. Serap söylerim, size gönderir. Gönderecek mi?

Kadın: Ya Talat’a söyleyin.

Anya: Bu savaştan önce mi?

Mehmet: Talat müsait olmayabilir.

Anya: Bu savaştan önce mi?

Mehmet: Evet, evet.

Kız çocuk: Yok, savaştan sonra, yıkımdan önce.

Murat: Yıkımdan önce savaştan sonra.

Mehmet: Bunları Serap gönderir.

Murat: Elektrik yok burada, kesmişler?

Mehmet: Evet, kesmişlerdi, kesmişlerdi. Yani dünya haliyle kesmişlerdi...

Kadın: O zamanlar yoktu.

Kız Çocuk: Ben çekmemişim.

Kadın: Kim çekmişti?

Kız Çocuk: Ahmet Abi'den almıştım.

Kadın: Ahmet'lerde vardı, vardı. Bizde yoktu

1:04:09

Kız Çocuk: Benim o zamanlar telefonum yoktu ki çekeyim. Ha şurada elektrikler kesilmişti.

Murat: Bu savaştan sonra, yıkımdan önce.

Kız çocuk: Yıkımda.

Murat: Yıkım sırasında?

Kız çocuk: Evet.

Murat: Sizi bu arada zorla çıkardılar.

Kız çocuk: Evet, aynen öyle.

Mehmet: Evet, aynen, bu şekil zorla çıkardılar.

Murat: Kaç gün böyle kaldınız?

Kız Çocuk: 2 aya yakın.

Mehmet: 2 ay, 3 ay...

Murat: Polis sizi...

Kadın: 6 ay, 6 ay...

Kız çocuk: Çok gidip gelindi, çok...

Kadın: 6 ay..

1:06:18

Murat: Heval Mehmet! Bu evler, gecekondular vardı orada, yani eski evlerin üzerinde. Yani sence nasıl güzel çözüldü bu sorun? Yani bu gecekondularda kötü orada hani... Yani sence nasıl çözüldü?

Mehmet: Ya çok yoktu.

Kadın: Orada çok yoktu gecekondular.

Mehmet: Anca bunları yıkarlar abi, yenden güzelce yapmalılar. Yani bu tarzda yapılmamalı, ben beğenmiyorum. Sadece be değil bütün insanlar hepsi şikâyetçi.

Murat: Herkes şikâyetçi...

Kadın: iç içe, birbirlerine çok yakınlar ya. Pisler, hastalıklı... Çok yakınlar birbirlerine.

Mehmet: Proje, böyle bir proje görmedim hiç. Bu proje değildir. Yani yıkılacaklar, güzelce sırayla, parklar yapılacak. Ya iç içe hepsi, yapış yapış, birbirine yakın. Oraya gidersem, yani nefesim çıkmıyor ki. Ya araban olursa burada arabanla gidemezsin. Mesela benim evim arka tarafta, seninkinin arkasındaysa arabanla benim evime gelemezsin. Yol yok yani, yol yok. Çözümüzdür, biçimsizdir. Yıkılması gerekir. Yani yıkılışlar, yeniden...

1:07:30

Erkek görüşmeci: Zaten aslında şeyi kabul etmiyor. Mesela, hani burası, ben bir plan yapacaksam burası bu insanların. Ben burayı şehrin dokusunu da koruyarak işte çünkü SUR çok az şehirde olan bir şey var.

Murat: Rant olmadan, rant olmayacak.

Mehmet: Evet. Şu da var! Mesela, diyelim turizm bir yer olacak. Bizim burada turizm yok ama Sur'da var. Güzelce yapsınlar.

Erkek Görüşmeci: Sizin için turizm de iyi bir şey.

Mehmet: Her neyse... Ya bu benim işyerim olsun, otel olarak turizm amaçlı vereyim. Öyle değil mi?

Erkek Görüşmeci: Evet.

Mehmet: Yani ben aile olarak oraya gelmiyorum, gelmiyorum oraya. Fakat benim için iyi olur, orası iş yerim olursa. Bana otel olarak versinler, yine turizm alanı yapsınlar, ben kullanırım. Yani ben turizm amaçlı veririm. Siz geleceksiniz, size vereceğim, ben evime buraya geleceğim. Kendime ev kiralayacağım.

Mehmet: Yani bu şekilde olmaz.

İngilizce konuşma:

1:09:46

Erkek Görüşmeci: Tam, Eviniz, eviniz tam olarak nerede?

Kız Çocuk: Ali Paşa Camisini biliyor musunuz?

Mehmet: Alipaşa Camisini gördün mü?

Erkek Görüşmeci: Biliyorum.

Kız çocuk: Karşısı.

Mehmet: İşte, tam karşısı.

Erkek Görüşmeci: Kapalı mı?

Mehmet: Ev yapılmış, yapılmış.

Erkek Görüşmeci: Hayır, hayır. Nasıl söylesem? Ev, Orası kapalı mı? Girebilir miyiz?

Kız Çocuk: Şu an mı?

Mehmet: Hayır, yasak.

Erkek Görüşmeci: Polis mi var? Ne var?

Mehmet: Bekçi var. Bekçi var, bekçi var. Fakat akşam sizi götürebilirim. Bekçi tanıdık, akşam sizi götürebilirim. Akşamleyin götür derseniz, sizi götürebilirim. Gideriz yarım saat görürüz. Çekeriz resimleri.

1:10:58

Murat: Özel şirketin bekçileri.

Erkek Görüşmeci: Özel şirketin mi? Yoksa?

Mehmet: Evet.

Murat: Mehmet abi ,devletin bekçileri mi özel şirketin bekçileri mi?

Mehmet: Hayır hayır, özel şirketin bekçileri.

Murat: Şirketin bekçileri mi?

Mehmet: Evet, şirketin. Ama tanıdık biri.

Kadın: Fakat tanıdık biri o da . Evi oradaydı, mecburdu, fakirdi o da.

Mehmet: Bu kesimin fakirlerinden biridir. Komşumuzdur.

İngilizce konuşma

1:12:23

Murat: Çatışmanın olduğu yerde akraba var mıydı? O mahallede, sizin akrabalarınız.

Kız Çocuk: Evet, vardı.

Kadın: Evleri mi?

Murat: Evleri.

Kadın: Evleri vardı, tabi. Aşağı mahallede vardı evleri.

Mehmet: Partiden kişilerin de var.

Kadın: Semiha vardı, Semiha. Sen tanırsın.

Mehmet: Aaa evet... orada

Kadın: Evet, orada

Erkek Görüşmeci: Ölen, ölen tanıdıklarınız var mıydı, ölen tanıdıklarınız var mıydı? Sivil Veya şehit düşen...

Kız Çocuk: Savaşta?

Mehmet: Hepsı bizimdi. Tam olarak çok yakın derece yoktu ama hepsine ağladık.

Erkek Görüşmeci: Komşularınız mı?

Mehmet: Evet.

Murat: Yaşı kaçtı?

Mehmet: Benim mi?

Murat: Yok, o şehit düşen arkadaş, partiden, partiden olan

Mehmet: Hayır şehit düşmedi o.

Murat: Şehit düşmedi mi?

Mehmet: Şehit düşmedi ama psikolojisi bozuldu çünkü çatışmada kaldı. Psikolojisi bozulmuştu ama şimdi iyi. 50 yaşında.

Kadın: 55 falan.

1:13:58

Erkek Görüşmeci: Bunu çok, yani bunu cevaplamak zorunda değilsiniz. Biraz.. Rahat hissetmiyorsanız...

Murat: Rahat hissetmiyorsan cevaplama.

Erkek Görüşmeci: Rahat hissetmiyorsanız yani... Orada şey, gerilla mı vardı, gençlik mi vardı, YPG-H mı vardı? Yoksa yani bunu tam olarak...

Mehmet: Her şey vardı! Karışık! Her şey vardı!

Murat: YPS?

Mehmet: Her şey vardı!

Murat: Her şey mi?

Erkek Görüşmeci: Yani ne vardı tam olarak?

Mehmet: Ben onu söyleyemem. Karışık, karışık o.

Erkek Görüşmeci: Tamam, tamam

1:14:21

Mehmet: Yani nasıl söylesem bilemiyorum. Doğrusu ne söyleyeceğimi bilemiyorum.

Murat: Evet.

Mehmet: Tabi, devletin de vardı. Hepsi vardı. Devletin ajanları orada olmasaydı 70 yıl geçse, o sokaklarda yürüyemezlerdi(devlet). Devletin ajanları vardı.

1:15:02

Murat: Şey, burada ekonomi daha kötü?

Mehmet: Evet, daha kötü.

Murat: Daha çok çalışmak zorundasın.

Mehmet: Gece gündüz...

Murat: Gece gündüz...

Erkek Görüşmeci: Yardım, yani şöyle, bunun için hiçbir şekilde bir... Mesela bir dernek yardım.. Belki devlet belki başka bir şey çünkü devlet sonuçta bunu yapmak zorunda. Hani ne kadar bunu yapıyor bilmiyorum ama bunu yapmak zorunda. Çünkü devlet bunu yapmadığı zaman devlet sonra, bu davaların çoğunu 10 sene sonra duyuyoruz bunları. İşte AİHM’de işte sonra duyuyoruz. Mesela, haberler ara sıra çıkıyor, duyuyoruz. Diyor ki işte 10 sene önce Lice’de yaktığı köyden dolayı, işte 2 milyon dolar, 2 milyon Euro ceza ödedi devlet diyor. Türkiye’yi mahkum edildi. Devlet tabi ki, o-devlet hani Kürdü yok etmeyi tercih ediyor. Para vermeyi tercih etmiyor. Para veriyor sonra, çok şey değil. Şimdi burada öyle bir şey var mı? Devlet bir yardım... Yada işte Kürt gruplarıdır, uluslararası gruplardır, hiçbir yardım şeyi var mı?

Mehmet: Yok.

Erkek Görüşmeci: Hiçbir şekilde yok...

Kadın: HDP bize ekmek getirirdi, onu yerdik. Elektrik yoktu, su yoktu.

Mehmet: Sadece HDP gelirdi yanımıza. HDP su getirirdi bize, HDP yemek getirirdi bize çünkü biz ordaydık.

Kadın: HDP yemek getirirdi. Milletvekilleri getirirdi.

Mehmet: Milletvekillerimiz getirirdi.

Murat: Kim?

Kadın: Feleknaş Uca.

Murat: Feleknaş Uca. Musa Parezoğlu

Kadın: Evet.

Mehmet: Ben dedim ki madem ben direneceğim siz de yanımda kalacaksınız. Onlar da dedi...(ses anlaşılmıyor)

1:16:36

Kız Çocuk: Bir de şey oldu bizim o kadar direnişimize karşılık şey verdiler, buraya taşındığımızda 6 ay mıydı 3 ay mıydı? Kira verdiler.

Kadın: 3 bin.

Mehmet: O kiraydı, Kira verdiler.

Murat: HDP mi verdi?

Mehmet: 3 bindi.

Kadın: Bir tek onu verdiler, 3 bin, 3, 3. 1000 tl nakliyat ücretini verdiler 2 bin de verdiler. Vallahi başka bir şey de vermediler. Bizim kiramızı da ödemek zorundaydılar.

Murat: HDP verdi mi bir şeyler?

Kadın: Hayır.

Mehmet: Hayır. O da benim gibidir.

1:17:25

Murat: Mahkemeye gittiniz mi?

Kadın: Evet.

Mehmet: Hayır gitmedik. Sadece evimiz için gittik. (burada tam anlaşılmıyor bir cümle)

Kadın: Karakol bizi çağırdı ya işte o zaman gittik.

İngilizce Konuşma

1:17:58

Erkek Görüşmeci: Ama davalar var. Dava edenler var değil mi?

Mehmet: Evet, evet.

Murat: Siz etmediniz? Sadece karakola.

Mehmet: Evet.

Murat: Karakola suç duyurusunda bulunmuşlar.

Mehmet: Dava var, dava var. Millet davalarını devam ettiriyor.

1:18:31

Anya: Burasını nasıl buldunuz? Kendiniz mi taşındınız buraya?

Kadın: Evet.

Mehmet: Kiradır.

Kadın: Aradık aradık, bulduk...

Mehmet: Sahibi bir öğretmendir.

Murat: Mehmet Arkadaş, teşekkür ederiz.

